

Akwụkwọ Joel na Ụka Adventist Ụbọchị-Izu nke Asaa nke Laodisia — Nọmba Iri Anọ na Anọ

Jeff Pippenger
2026-02-10

Nọmba Iri Anọ na Anọ

N'afọ 1844, e kpughere ozizi nke Sabbath ụbọchị nke asaa, e mesiakwa kwusie ya ike nye Sister White mgbe ọ lere anya n'ime igbe ogbugba-ndụ ahụ. O dekorokwa na n'ụbọchị ikpeazụ ozizi nke mbata Kraịst n'anụ ahụ nwere otu nkwasioru ike nke eluigwe ahụ. Sabbath ụbọchị nke asaa na-anọchi anya ihè puru iche sitere n'igbe ahụ mgbe Ụbọchị Mkpuchi Mmehie nke ihe oyiyi ya na-emezu malitere, ma Sabbath afọ nke asaa na-anọchi anya ihè puru iche sitere n'igbe ahụ mgbe Ụbọchị Mkpuchi Mmehie nke ihe oyiyi ya na-emezu ruru ngwucha ya.

Ozizi nke mbata n'anụ ahụ ka e jiri mee ihe nnọchianya ya n'ogbakọ nsọ ikpeazụ nke Levitikos iri abuo na atọ; ọ bụ omega nke ụbọchị-izu ike nke asaa, nke bụ ogbakọ nsọ mbụ ná mmalite Levitikos iri abuo na atọ. Ụbọchị-izu ike mbụ ahụ na-anọchi anya ike okike nke Chineke, ụbọchị-izu ike ikpeazụ ahụ kwa na-anọchi anya ike Ya nke imeghari ihe ọhuru. Ụbọchị-izu ike mbụ ahụ ka a na-anọchi anya ya site na ọnụọgụ “23,” nke ikpeazụ kwa site na ọnụọgụ “252.”

Akara ngosi abuo ahụ bụ nkwanye-akwukwo nke Levitikos iri abuo na atọ, ha bukwa nkwanye-akwukwo nke akuku ihe mere eme ndi Millerite. Afọ 1798 bu mmezu nke afọ 2,520 e kpebiri imegide alaeze ugwu nke Izrel, ma afọ 2,300 mezuru n'October 22, 1844. Mgbe a duru Nwanyị White banye n'ebe nsọ ma o legide Iwu Iri ahụ anya, ọ nọ na-anọchi anya ndi Chineke nke ụbọchị ikpeazụ, ndi na-eso Kraịst banye n'Ebe Kachasi Nso mgbe Ọ na-emecha ọrụ Ya nke ime ka mmadu na Chineke diri n'otu. Nnwale nke ulo nsọ bu nnwale nke iso Nwa Aturu ahụ ebe obula Ọ na-aga.

Ndi a bu ndi a na-emetoghi na ndi inyom; n'ihia na ha bu ndi na-amaghi nwoke. Ndi a bu ndi na-eso Nwa-aturu ahụ ebe ọ bula Ọ na-aga. A gbaputara ndi a n'etiti mmadu, buru mkpuru mbu nye Chineke na nye Nwa-aturu ahụ. Mkpughe 14:4.

Nwanneanyi White, di ka onye amuma, no na-egosi ndi kwesiri ntukwasị obi na mbido bu ndi jiri okwukwe banye n'Ebe Kachasi Nso, ma n'ime ime otu ahụ ọ nọ na-enye ihe nlereanya nke ndi kwesiri ntukwasị obi na njedebe bu ndi jiri okwukwe banye n'Ebe Kachasi Nso ma mesia lekwasị Anya n'ime igbe ogbugba ndu ahụ. Ihe ha na-ahụ ebe ahụ ka e mere ka o doo ihè bu ozizi nke nnabata anuahụ, mmezu nke ime ka mmadu na Chineke buru otu. Ha na-ahụ cherubim mkpuchi abuo ahụ ka ha na-anọchi anya Ụbọchị Izu Ike abuo nke okike na nke imeputa ozo. Ha na-ahụ 252 n'otu akuku nke igbe ahụ na 23 n'akuku nke ozo ma mata na, n'idi n'otu na okike na imeputa ozo, 23 na-anọchi anya alimdi na nwunye nke Chi na mmadu, ha na-ahukwa 252 dika akara nke mgbanwe mmadu n'ime mmadu a jikotara ya na Chi.

A gaghị ewepu ebe ebere ahụ, ya mere ka Sister White leba n'ime ya bu mkpughe puru iche, ma n'uzo amuma ihe osise ahụ bu nke ụbọchị ikpeazụ kariya ụbọchị ndi ọ diri ndu n'ime ha. Site n'ile

anya ka a na-agbanwe anyị. Nnwale nke ụlọ nsọ bụ Kraịst na-eduga ndị ya bụ ndị na-amaghị nwoke n'ụlọ nsọ Ya, nzọụkwụ site n'nzọụkwụ. Eziokwu amụma na-anọchi anya nzọụkwụ ndị dī n'uzọ ahụ nke ozi Mkpu Etiti Abalị na-eme ka o doo ihè.

Ụlọ nsọ ndị Millerite nke afọ iri anọ na isii bụ nzọụkwụ.

Ụlọ nsọ nke mmadụ nke “23,” (nwoke na nwanyị, O kere ha) bụ nzọụkwụ.

Kraịst ikpólite ụlọ nsọ Ya n'ime ụbọchị atọ bụ otu nzọụkwụ.

Ụlọ nkwaqoba ihe bụ ụlọ nsọ nke Malakaj.

Nehemaja sachara ụlọ nkwaqoba ihe ahụ site n'imebi nsọ nke Tobaya.

Ụlọ nsọ ahụ bụ ebe Hilcaya, onye isi nchụàjà, chọputara akwụkwọ ihe odide Moses n'oge mmegharị mmụọ nke eze Josaya.

Ụlọ nsọ Nehemaja sachara pụọ n'imeru nsọ bụ otu ụlọ nsọ ahụ Kraịst sachara ugboro abụọ pụọ n'“imeru ya n'uzọ nsọ-ikwa aru” dika Sista White kwuru.

Igbe ihe nke nrọ Miller bụ otu nzọụkwụ.

Ozugbo Kraịst duru ndị Ya kwere ekwe banye n'Ebe Kachasi Nso, O na-edukwa ha, dika Nwannaanyi White nochiri anya ha, ruo n'ebe igbe ogbugba ndu ahụ dī, na-ebuli oche ebere elu ma kwe ka ha lee n'ime ya. Mgbe ha lere n'ime ya, ha na-ahụ na ma ozizi nke ibianu n'anụ ahụ nke Kraịst ma kwa Sabbath nke ụbọchị nke asaa ka eji ihè nro gbaa gburugburu. Ahiri n'elu ahiri, ndi na-amata ozizi ndi ahụ nke “eji ihè nro gbaa gburugburu” na-esonyere Nwannaanyi White, na-abanye n'Ebe Kachasi Nso site n'okwukwe ma na-ele n'ime igbe ogbugba ndu ahụ.

Ndi amuma oge ochie kwuru okwu kpomkwem karja maka ụbọchị ikpeazu karja ụbọchị ndi ha biri n'ime ha. Mgbe ndi amuma oge ochie ahụ n'onwe ha ghorọ akuku nke amà ahụ, ha na-anochite anya ndi Chineke n'ụbọchị ikpeazu, ndi Chineke n'ụbọchị ikpeazu kwa bụ ndi ahụ otu narị na iri anọ na anọ puku. Nwanyị White bụ ikekwe onye amuma oge ochie kachasi mkpa, n'ih na ihe atụ ya niile na-anochite anya akukọ alpha nke akukọ omega nke ndi ahụ otu narị na iri anọ na anọ puku. Ndi amuma niile na-egosi ndi foduru, ma Nwanyị White na-anochitekwa anya akukọ mmalite nke a na-emezu n'akukọ njedebe—ruo n'akwukwo ozi o bula.

N'akukọ mmalite nke alpha, a kpogara Sister White n'ohu ya banye n'Ebe Kachasi Nso nke ebe nsọ eluigwe. Mgbe o nọ ebe ahụ, a buliri oche ebere ahụ nke dī n'elu igbe ogbugba ndu, oche a na-ekwesighi iwepu, ka Sister White wee leba anya n'ime, ebe o huru Iwu Iri ahụ.

“N'Ebe Kachasi Nso ka m huru otu igbe; n'elu ya na n'akuku ya nile ka e ji olaedo kachasi ocha kpuchie ya. N'onu abuo nke igbe ahụ ka e nwere otu cherub mara mma, n'otu n'otu akuku, nku ha gbasariri n'elu ya. Ihu ha tughariri ibe ha n'ebe ibe ha no, ha na-elekwa anya n'ala. N'etiti ndi mmuo ozi ahụ ka e nwere otu ihe nsure-oku olaedo. N'elu igbe ahụ, n'ebe ndi mmuo ozi ahụ guzoro, ka e nwere ebube na-enwu nke ukwu, nke yiri ocheeze ebe Chineke bi. Jizos guzoro n'akuku igbe ahụ, ma mgbe ekpere ndi nsọ na-arigo ruo n'ebe O no, ihe nsure-oku dī n'ime ihe nsure-oku ahụ na-ese anwuru, O na-ejikwa anwuru ihe nsure-oku ahụ

arigo ekpere ha n'ihu Nna Ya. N'ime igbe ahụ ka e nwere ite ọlaedo nke mana, mkpanaka Eron nke pulitere, na mbadamba nkume ndị ahụ a na-apịkọta ọnụ dika akwụkwọ. Jizos meghere ha, m wee hụ Iwu Iri ahụ ka e ji mkpisi aka Chineke dee ha n'elu ha. N'otu mbadamba ka e dere iwu anọ, n'elu nke ọzọka ka e dere isii. Iwu anọ ndị ahụ dī n'elu mbadamba mbụ na-enwu karija isii ndi ọzọ. Ma nke anọ, iwu nke Ụbọchị Izuike, na-enwu karija ha nile; n'ihina e kewapuru Ụbọchị Izuike iche ka e debe ya n'isopuru aha nsọ nke Chineke. Ụbọchị Izuike nsọ ahụ yiri nke juputara n'ebube—okirikiri ebube gbara ya gburugburu dum. Ahuru m na a kpogideghị iwu nke Ụbọchị Izuike n'obe. O buru na a kpogidere ya, a kpogiderekwere iwu itoolu ndi ọzọ; ma anyi nweere onwe anyi imebi ha nile, dika imebi nke anọ. Ahuru m na Chineke agbanweghi Ụbọchị Izuike, n'ihina O dighi agbanwe agbanwe. Ma poopu agbanweela ya site n'ubochi nke asaa mee ka o buru ubochi mbu nke izu; n'ihina o ga-agbanwe oge na iwu.” Early Writings, 32.

Ozizi nke Sabat nke ubochi nke asaa bu ozizi alpha nke akuko ntala nke mmeghari Millerite nke malitere dika mmeghari Millerite nke Filadelfia, mesia gbanwee buru mmeghari Millerite nke Laodisia n'afọ 1856, ma mesia buru Chọchị Adventist nke Ụbọchị nke Asaa nke Laodisia n'afọ 1863. Nwanneanyi White na-akowaputakwa ozizi omega n'akuko ihe mere eme nke ubochi ikpeazu, mgbe mmeghari Laodisia nke puku mmadu nari anọ na iri anọ na anọ gbanwere buru mmeghari Filadelfia nke puku mmadu nari anọ na iri anọ na anọ. Ihe alpha na omega na-anochi anya ya site n'ozizi nke Sabat nke ubochi nke asaa na ozizi nke ibianu n'anụ ahụ.

“Ndi na-enwe mmekorita nsọ na Chineke na-eje ije n'ihè nke Anyanwu nke Ezi Omume. Ha adighi emebi nsopuru nke Onye Nzoputa ha site n'imeru uzọ ha n'ihu Chineke. Ihe nke eluigwe na-enwuputa n'ahụ ha. Ka ha na-eru nso na mmechi nke akuko ihe mere eme nke uwa a, omuma ha banyere Kraist, na banyere amuma ndi metutara ya, na-abawanye nke ukwu. Ha bu ndi bara uru na-enweghi ngwucha n'anya Chineke; n'ihina ha no n'otu na Okpara ya. N'ebe ha no, okwu Chineke juputara n'ima mma na ihunanya nke karija akari. Ha na-ahụ mkpa o di. A na-ekpughere ha eziokwu. A na-eyikwasị ozizi banyere ibia Kraist n'anụ ahụ n'ihè di nro na-enwu. Ha na-ahụ na Akwukwo Nso bu mkpisi ugodi nke na-emepe ihe omimi niile ma na-edozi ihe isi ike niile. Ndi na-achoghi inabata ihè ma jee ije n'ihè agaghi enwe ike ighota ihe omimi nke nsopuru Chineke, ma ndi na-atughị egwu ibuli obe ahụ ma soro Jizos, ga-ahụ ihè n'ihè Chineke.” The Southern Watchman, Eprel 4, 1905.

A na-akpokwa “ozizi nke mbata n'anụ ahụ” “ihe omimi nke nsopuru Chineke.”

N'ezie, n'enweghi mgbagha o bula, ihe omimi nke nsopuru Chineke di ukwu: e mere ka Chineke puta ihè n'anụ ahụ, e gosiwo na O bu ezi omume n'ime Mmuo, ndi mmuo ozi hukwara Ya, e kwusara Ya n'etiti ndi mba ọzọ, e kweere na Ya n'uwa, e welikwara Ya elu n'ebube. 1 Timoti 3:16.

A na-ezo “ihe omimi” ahụ ruo n'ogbo ikpeazu, mgbe ndi kwere ekwe ga-ahụ na ozizi nke inochi anụ ahụ bu omega nke Sabbath nke ubochi nke asaa.

Oguna ihe omimi ahụ nke ezoro ezo kemgbe otutu oge na site n'ogbo di iche iche, ma ugu a ka emewo ka o puta ihè nye ndi nsọ ya: ndi Chineke chorọ ime ka ha mara ihe bu uba nke ebube nke ihe omimi a n'etiti ndi mba ọzọ; nke bu Kraist n'ime unu, olileanya nke ebube. Ndi

Kolosi 1:26, 27.

Ọ dabara adaba na ọ bụ Ndị Kolosi 1:26 na-ekwu maka “ihe omimi” nke “e zoro ezo,” ma a “na-eme ka ihe omimi ahụ pụta ihè” n’ụbọchị ikpeazu. A na-eme ka ihè amụma pụta ihè mgbe a na-eme ghe amụma ahụ, dika e si nọchite anya ya na Daniel iri na abụọ, ebe, na ngwụcha ụbọchị 1,260, n’oge ọgwụgwụ, a na-eme ghe otu amụma. A na-eme ghe amụma ahụ nke ezorola ezo ruo ọgbọ dī iche iche, amụma ahụ kwa bụ eziokwu nke, mgbe e meghere ya, bụrụ “ebube” nke a na-eme ka a mara ndị mba ọzọ n’iwu Sọnde. Ihe omimi ahụ bụ Kraịst n’ime unu, olileanya nke ebube, nke a na-emezu n’ụbọchị olu opi nke mmụọ ozi nke asaa.

Ma n’ụbọchị olu nke mmụọ ozi nke asaa, mgbe ọ ga-amalite ifu opi, a ga-emezu ihe omimi nke Chineke, dika O kwusara ya ndị ohu Ya, bụ ndị amụma. Mkpughe 10:7.

Ọ bụ naanị ihe kwesị ekwesị na olu nke mmụọ-ozi nke asaa bidoro ida n’ụbọchị nke iri nke onwa nke asaa, dika e si gosiputa ya n’Okpughe 10:7. A na-egosikwa mmụọ-ozi nke asaa dika ahụhụ nke atọ, ma ahụhụ abụọ mbụ bụ Islam, ya mere na-enye ndị akaebe abụọ na ahụhụ nke atọ bụ Islam. A na-emecha ihe omimi nke Chineke mgbe opi Islam na-afu.

N’akụkọ ihe mere eme nke opi nke asaa, ozizi nke mbata n’anụ ahụ, nke bụ ihe omimi nke Kraịst n’ime unu, ma ọ bụ njikọta nke Chi na mmadụ, dika e gosiri ya site na Kraịst mgbe O were anụ ahụ mmadụ n’ahụ Ya; a ga-anwale ndị na-achọ ịbụ n’etiti otu narị puku iri anọ na anọ ahụ ma ha nwere mmanụ na okwukwe dī mkpa iji banye n’Ebe Kachasi Nso. Ọ bụrụ na ha egbu oge, ọchịchiri ga-adakwasị ha; ọ bụrụ na ha soro Nwa-aturu ahụ ebe ọbụla Ọ na-aga, a ga-edu ha ileba anya n’ime igbe ahụ. N’ime igbe ahụ ha ga-achọta ozizi nke Sabbath ụbọchị nke asaa na ozizi nke mbata n’anụ ahụ.

N’agbanyeghị ịdị mkpa nke ozizi abụọ a, ihe m na-elekwasị anya abụghị ihè alfa na omega, kama ọ bụ na nwanyị amụma ahụ gosiputara ndị nke Chineke ka ha na-abanye n’ebe nsọ nke eluigwe ma na-eleba anya n’ime igbe ọgbugba ndu ahụ. A ghaghị inwe otu oge n’akụkọ ihe mere eme nke otu narị puku na iri anọ na anọ ahụ, n’ime ụbọchị ikpeazu ndị a, ebe a na-eburu otu narị puku na iri anọ na anọ ahụ banye n’Ebe Kachasi Nso ka ha lekwasị anya n’igbe ahụ e meghere emepe.

Ọ bụrụ na i nwere okwukwe ikwere na ndị amụma na-anọchi anya ndị nke Chineke n’ụbọchị ikpeazu, tinyere okwukwe na Nwanyị White sitere n’ike mmụọ nsọ n’otu ntule zuru ezu, n’uzọ niile, dika amụma ọ bụla ọzọ dī na Bible—mgbe ahụ, a ghaghị ịnakwere itinye ya n’orụ nke m ka kwuputara dika eziokwu. Puku mmadụ otu narị na iri anọ na anọ ahụ aghaghị iso Kraịst, site n’okwukwe, banye n’Ebe Kachasi Nso, dika Nwanyị White kwuru na ndị kwere ntụkwasị obi mere n’October 22, 1844. N’oge ahụ, e gosiputara otu mmadụ abụọ, ndị juru iji okwukwe banye n’ime ya, na ndị banyere n’ime ya.

“A kpoghachiri m n’azu n’ikwusa ọbịbịa mbụ nke Kraịst. E zigara Jọn n’mmụọ na ike nke Ịlajia iji dozie ụzọ Jisọs. Ndị juru ịnakwere àmà Jọn enwetaghị uru n’ozizi Jisọs. Mmegide ha megide ozi ahụ nke buru amụma banyere ọbịbịa Ya mere ka ha nọrọ n’onodu ebe ha enweghị ike ịnata n’uzọ dī mfe ihe akaebe kachasi ike na Ọ bụ Mesaya. Setan duru ndị ahụ juru ozi Jọn ka ha gaa n’ihu karịa, jukwa Kraịst ma kpogide Ya n’obe. Site n’ime nke a, ha tinyere onwe ha n’onodu ebe ha enweghị ike ịnata ngozi ahụ n’ụbọchị Pentikost, nke gaara akuzi ha ụzọ banye

n'ulọ nsọ nke eluigwe. Ịdọwa ákwà mkpuchi nke ulọ nsọ ahụ gosiri na agaghizi anabata àjà na emume ndị Juu ọzọ. E tinyela Àjà ukwu ahụ ma anabatakwa ya, Mmụọ Nsọ nke gbadara n'ụbọchị Pentikost wee duru uche ndị na-eso ụzọ ahụ pụọ n'ulọ nsọ nke uwa gaa n'ulọ nsọ nke eluigwe, ebe Jizọs batara site n'ọbara nke Ya onwe Ya, ka O wee wụkwasi ndị na-eso ụzọ Ya uru nke mkpuchi mmehie Ya. Ma a hapuru ndị Juu n'oké ọchịchiri. Ha tufuru ihè niile ha puru inwe banyere atumatụ nzọpụta, ma ka na-atụkwasi obi n'ájà na onyinye ha na-abaghị uru. Ụlọ nsọ nke eluigwe anochiwo nke uwa, ma ha amaghi mgbanwe ahụ. Ya mere, ha enweghị ike irite uru n'oru mgbasa nke Kraịst n'ebe nsọ ahụ.

“Ọtutu ndi ji oke ụjọ ele ụzọ ndi Juu siri ju ma kpogide Kraịst n'obe; ma ka ha na-agu akuko mmegbu ihere e mere Ya, ha na-eche na ha huru Ya n'anya, nakwa na ha agaghị agonahu Ya dika Pita mere, ma o bu kpogide Ya n'obe dika ndi Juu mere. Ma Chineke, Onye na-agu obi mmadu niile, emeela ka e nwalee ihunanya ahụ ha kwuru na ha nwere n'ebe Jizos no. Eluigwe niile jiri mmasi miri emi lelee nnabata ozi mmuọ-ozi mbu ahụ. Ma otutu ndi na-ekwu na ha huru Jizos n'anya, ndi kwa wusara anya mmiri mgbe ha na-agu akuko obe, jiri nkwo nabata ozi oma nke obibia Ya. Kama inara ozi ahụ n'onu, ha kwuru na o bu aghugho. Ha kporo ndi huru iputa Ya n'anya asi, ma chupu ha n'ime uka di iche iche. Ndi juru ozi mbu ahụ enwetaghị uru site n'ozu nke abuo; ma o bughikwa na ha nwetara uru site n'iti mkpu etiti abali, nke e nyere iji kwadebe ha ka ha jiri okwukwe soro Jizos banye n'Ebe Kasị Nsọ nke ebe nsọ nke eluigwe. Ma site n'iju ozi abuo mbu ahụ, ha emewo ka nghota ha gbaa ochichiri nke ukwu, nke mere na ha enweghị ike ihu ihè obula n'ozu mmuọ-ozi nke ato, nke na-egosi ụzọ na-abanye n'Ebe Kasị Nsọ. Ahuru m na dika ndi Juu kpogidere Jizos n'obe, otu a ka uka ndi nkiti kpogidere ozi ndi a n'obe, ya mere ha enweghị ihe omuma banyere ụzọ na-abanye n'Ebe Kasị Nsọ, ha enweghikwa ike inweta uru site n'ariri Jizos na-eme n'ebe ahụ. Dika ndi Juu, ndi na-achu aja ha na-abaghị uru, ha na-ebuli ekpere ha na-abaghị uru elu gaa n'ime ulọ nsọ ahụ Jizos hapuru; ma Setan, onye aghugho ahụ na-ato ya uto, na-eyikwasị onwe ya agwa okpukpe, ma na-eduba uche ndi a na-ekwu na ha bu Ndi Kraịst n'ebe onwe ya no, na-eji ike ya, ihe iriba ama ya, na oru ebube ugha ya, mee ka o kee ha nke oma n'onya ya.” Early Writings, 259–261.

Nwannaanyi White na-akowaputa usoro ule na-aga n'ihu nke akuko Jon Onye Na-eme Baptizim na Kraịst, nke mechara kpatara ka ndi Juu noro n'ochichiri zuru ezu, iji gosiputa otu akuko ahụ n'oge ndi Millerite, nke bu akuko alpha nke Nwannaanyi White; nwanyi amuma oge ochie nke ubochi ikpeazu. Ule ndu ma o bu onwu n'mbido ahụ gbasara ibanye n'Ebe Kachasi Nsọ ma o bu iju ime nke ahụ. Iju ime nke ahụ wetara otu ochichiri ahụ n'ahụ ndi nnupuisi nke akuko ndi Millerite nke bjara n'ahụ ndi Juu nnupuisi n'akuko Kraịst.

Jizos na-eji mmalite nke ihe akowa njedebe ya mgbe niile; ya mere, mgbe e butere Sister White banye n'Ebe Kachasi Nsọ ma o lekwasị Anya n'arok e meghere, n'ihe metutara ule nke Oktoba 22, 1844, o na-egosi na a ga-anwale otu nari puku iri anọ na puku anọ ahụ ma ha ga-eso Nwa Aturu ahụ banye n'Ebe Kachasi Nsọ ma o bu banye n'ochichiri ebighi ebi zuru oke. Eziokwu a dabeere n'okwukwe nke na-aghota na ndi amuma oge ochie na-anochi anya ndi nke Chineke n'ubochi ikpeazu, mgbe ha onwe ha ghoro akuku nke ama e dere ede. Sister White na-anochi anya klas abuo ahụ.

“N’oge m nọ n’ọnọdu a nke nkụda mmụọ, ahuru m nrọ nke mere ka uche m nwee miri emi mmetuta. Ahuru m nrọ na m huru ulọ nsọ, nke otutu mmadu nọ na-asọba na ya. Naani ndi gbara n’ulo nsọ ahụ ka a ga-azoputa mgbe oge ga-emechi. Ndi niile foduru n’ezí ga-efunahụ ruo mgbe ebighi ebi. Igwè mmadu ndi nọ n’ezí, ndi na-aga n’uzọ ha di iche iche, nọ na-akpari ma na-akwa ndi na-abanye n’ulo nsọ ahụ emo, na-agwa ha na atumatụ nchekwa a bu aghugho amamihe ojoo, na n’eziokwu o dighi ihe ize ndu obula di nke a ga-ezere. Ha obuna jidere ufodu n’ime ha iji gbochie ha ime ngwa banye n’ime mgbidi ahụ.

“N’itu egwu ka a kwaa m emo, echere m na o ga-akacha mma ichere ruo mgbe igwè mmadu ahụ ga-agbasasi, ma o bu ruo mgbe m ga-enwe ike ibanye n’amaghi ha. Ma onu ogugu ha ribawanyere elu kama ibelata, ma n’itu egwu na m ga-abia akaha, eji m oso hapu ulo m wee suchaa uzo n’etiti igwè mmadu ahụ. N’oke nchegbu m iji ruo n’ulo nsọ, ahughi m ma o bu lekota igwe mmadu ahụ nke gbara m gburugburu. Mgbe m banyere n’ulo ahụ, ahuru m na nnukwu ulo nsọ ahụ dum ka otu nnukwu ogidi di nnoo ukwu na-akwado, ewerekwa aturu e jikotara na ya, nke e merusiri ahụ nke ukwu ma na-agba obara. Anyi ndi nọ ebe ahụ yiri ka anyi maara na aturu a adowawo ma zopia ya n’ihi anyi. Ndi niile na-abanye n’ulo nsọ ahụ aghaghi ibia n’ihu ya ma kwuputa mmehie ha.

“Nani obere oge tupu E Nwa-aturu ahụ ka e nwere oche ndi e buliri elu, n’elu ha ka otu igwè mmadu nọ odu, na-egosi nnoo onu. Ihe nke eluigwe di ka o na-enwu n’ihu ha, ha wee na-eto Chineke ma na-abu abu ekele nke onu, nke yiri uda egwu nke ndi mmuo ozi. Ndi a bu ndi bira n’ihu E Nwa-aturu ahụ, kwuputa mmehie ha, nata mgbaghara, ma ugbu a na-echere n’olileanya onu maka ihe omume ufodu nke ga-eweta anuri.”

“Obuna mgbe m batara n’ulo ahụ, egwu dakwasiri m, na mmetuta nke ihere na aghaghi m iweda onwe m n’ihu ndi a. Ma o yiri ka a manyere m iga n’ihu, ma nwayo nwayo ka m na-eme uzo m gburugburu ogidi ahụ ka m wee chee nwa aturu ahụ ihu, mgbe opi dara, ulo nsọ ahụ maa jijiji, mkpu mmeri si n’aka ndi nsọ ahụ zukoro bilie, ihe di egwu wee mee ka ulo ahụ nwuo n’oku, emesia ihe niile ghoo ochichiri kpu oku n’onu. Ndi ahụ nwere onu niile furu efu onu na ihe ahụ, a hapukwara m naani m n’ime itunanya jogburu onwe ya nke abali ahụ juu. Etetara m n’ihe mgbu nke uche, o sikwa m ike nke ukwu ikwenye onwe m na naani nrọ ka m roro. O yiri m na e kpebiela mbibi m, na Mmuo nke Onyenwe anyi ahapula m, ghara iloghachikwute m ozo.”

“N’oge na-adighi anya ka nke a gasiri, enwere m nrọ ozo. O yiri m ka m nọ odu n’obi nkoropu miri emi, ihu m di n’aka m, na-atughari uche otu a: O buru na Jizos nọ n’elu uwa, agaara m agakwuru Ya, tuba onwe m n’ukwu Ya, ma gwa Ya nhujuanya m niile. O gaghi achupu m, O ga-emere m ebere, ma m ga-ahu Ya n’anya ma fee Ya ozi mgbe niile. N’otu ntabi anya ahụ, onu uzo mepere, mmadu nke odidi na ihu mara mma batara. O legidere m anya n’obi ebere, si: ‘I choro ihu Jizos? O nọ ebe a, i pukwara ihu Ya ma o buru na i choro ya. Were ihe niile i nwere, soro m.’”

“Ejiri m onu a na-apughi ikwuputa n’onu nu nke a, wee jiri obi utọ chikota obere ihe onwunwe m niile, ihe icho mma nta o bula m ji kporo ihe, ma soro onye ndu m. O duru m gaa n’ebe steepu di nnoo nko ma yie nke na-esighi ike. Mgbe m malitere irigo nzokwu ndi ahụ, o doro m aka ná nti ka m debe anya m n’elu mgbe niile, ka isi ghara itu m ma m daa. Otutu ndi ozo

ndị na-arigo ịrigo ahụ dị nkọ dara tupu ha eruo n'elu.”

“N’ikpeazụ anyị rutere n’okwa ikpeazụ, ma guzoro n’ihu ọnyụ ụzọ. N’ebe a onye ndu m gwara m ka m hapụ ihe niile m wetara soro m. Eji m obi ụtọ dobe ha; mgbe ahụ o meghere ọnyụ ụzọ ahụ ma gwa m ka m bata. N’otu ntabi anya, akwụsiri m n’ihu Jisọs. Enweghị ike imehie ọdịdị ihu ahụ mara mma. Nkwuputa ahụ nke ịdị mma na ịdị ebube apughị ịbụ nke onye ọzọ ọ bụla. Ka anya Ya zuru ike n’ebe m nọ, amatara m ozugbo na Ọ maara ọnyọdụ niile nke ndu m na echiche na mmetụta niile ịdị n’ime m.”

“Anụrụ m ka m na-agbalị ichebe onwe m puo n’ile anya Ya, ebe m na-eche na enweghị m ike idi anya-ya nke na-enyocha m, ma Ọ biakwutere nso n’imụmụ ọnyụ ọchi, ma, ka Ọ tokwasiri aka Ya n’isi m, si: ‘Atula egwu.’ Uda olu Ya ịdị nro mere ka obi m maa jijiji n’uto ọnyụ nke ọ dịtubeghị mbụ hụ. Obi ụtọ juru m nke ukwu nke na enweghị m ike ikwu okwu ọbụla, ma, ebe mmetụta jidere m n’ike, adara m n’ala n’ihu ukwu Ya. Ka m nọ ebe ahụ, enweghị enyemaka, ihe nkiri nke ịma mma na ebube gara n’ihu m, ma o yiri m ka m eruola n’ebe nchekwa na udo nke eluigwe. N’ikpeazụ ike m laghachiri, m wee bilie. Anya ihunanya nke Jisọs ka nọkwasi m, ma imụmụ ọnyụ ọchi Ya juputara mkpuru obi m n’onyụ. Ino nso Ya juputara m n’nsopuru ịdị nso na ihunanya nke a na-apughị ịkọwa akọwa.”

“Onye ndu m meghere ọnyụ ụzọ ahụ ugbo a, anyị abuo wee si n’ime ya pụta. O nyere m iwu ka m bulie ọzọ ihe niile m hapuru n’ezị. Mgbe emechara nke a, o nyere m eriri ndu akwukwo ndu a tukoro nke oma. O nyere m ntuziaka ka m debe ya n’akuku obi m, ma mgbe ọ bula m choro ihu Jisọs, ka m weputa ya n’ime uwe obi m ma gbatia ya ruo n’oke kachasi. O doro m aka na ntị ka m ghara ikwe ka ọ nọ na ntukoro ruo ogologo oge ọ bula, ka ọ ghara igho nke jikotara agbakota ma sie ike itogharizie ya. Etinyere m eriri ahụ n’akuku obi m, wee jiri onyụ gbaadaa steepu ịdị warara ahụ, na-eto Onyenwe anyị ma na-agwa ndi niile m zutere ebe ha puru ichota Jisọs. Nro a nyere m olileanya. N’uche m, eriri ndu akwukwo ndu ahụ nochiri anya okwukwe, ịma mma na ịdị mfe nke itukwasị Chineke obi wee malite ịbịara mkpuruobi m ihè.”

Testimonies, volume 1, 27–29.

Site na njedebe nke nzuko ogige Exeter n’ubochi August 17 ruo October 22 n’afọ 1844 bu ubochi iri isii na isii. Ubochi iri isii na isii ahụ na-anochi anya oge nkwusa nke Mkpu Etiti Abali, ma n’usoro ilu nke umu agboghọ iri ahụ, ndi n’oge ahụ kwusara ozi ahụ na-anochi anya ndi nwere mmanu, ma ndi na-ekwusaghị ozi ahụ n’oge ahụ enweghị mmanu.

N’ilu a, alumi na nwunye ahụ mere na mmalite nke oge ichere ahụ. Emume alumi na nwunye nke iwu kwadoro mere, emesia onye ọ bula laghachiri n’ulo ya chere ruo mgbe nna nwoke na-alu nwanyi oheru kpebiri ma o kwesiri ekwesị imezu alumi na nwunye ahụ n’ezigbo mmekorita di na nwunye. Ekwesighi ntukwasị obi n’etiti alumi na nwunye mbu ahụ na emume nke abuo n’etiti abali ka a na-ewere di ka ikwa iko. Oge ichere ahụ dabere n’aka nna nwoke na-alu nwanyi oheru ka ọ na-eche ihu ihe ga-eme nwanyi a na-alu oheru n’ime oge ufodu. O di ime?

Mgbe nna kpebiri na ihe niile adila mma, ngaghari etiti abali ahụ malitere, ọ malitekwaro n’abali iji zere okpomoku na-emegbu mmadu nke ehie na Palestine. N’ihi nke a, a choro ka ndi na-eje ozi nye nwunye a ga-alu, umu agboghọ-amaghị nwoke nke ilu ahụ, nwee oriona nke ha na mmanu nke ha kwadebere, na-echere mkpu etiti abali nke na-ekwuputa na ngaghari ahụ gaa n’alumi na

nwunye amalitela, n’ihi na ọ ga-eme n’abali. Na Exeter, mkpu etiti abali ahụ bjarutere, ma ị nwere mmanụ zuru ezụ e kwadebere maka ngaghari ahụ, ma ọ bụ na ịnweghi ya.

Mgbe ha hapuru Exeter na ozi ahụ, ha na-egosi ndị a kara akara. Ufodu nwere mmanụ zuru ezụ ịji banye n’oriri alumi na nwunye ahụ n’ubochi Oktoba 22, 1844, ma ufodu enweghi ya. Ubochi iri isii na isii ahụ na-anochi anya oge mgbe a na-akara ndi Chineke akara ruo n’onu uzọ mechiri emechi nke iwu Uka. O buru na ha nwere oke mmanu kwesiri ekwesị, ha sitere n’okwukwe banye n’Ebe Kachasi Nso. Nwanyị White gosiri ndi Chineke ka ha na-abanye n’Ebe Kachasi Nso n’ubochi ikpeazu, ma n’akuko alpha ya, ọ bụ ule nke ndu ma ọ bụ onwu ka o metutara ibanye n’Ebe Kachasi Nso site n’okwukwe. N’ubochi ikpeazu, a ga-anwale otu nari puku na iri anọ na anọ ahụ ma ha ga-abanye n’Ebe Kachasi Nso site n’okwukwe ma ọ bụ na ha agaghị abanye. O bukwa ozọ ule nke ndu ma ọ bụ onwu.

Anyi ga-aga n’ihu n’ihe ndi a n’isiokwu na-esote.

“N’ime ime ka e di ocha nke ulo nso ahụ, Jisos na-ekwuputa ozi Ya dika Mesaja, ma na-abanyekwa n’oru Ya. Ulo nso ahụ, nke e wuru ka ọ buru ebe Obibi nke Inonu nke Chineke, ka e mere ka ọ buru ihe omumu anya maka Izrel na maka uwa. Site n’oge ebighi ebi, ọ bụ nzube Chineke na ihe Nile e kere eke, site n’aka seraf ndi ahụ na-enwu ma di nso ruo n’aka mmadu, ga-abu ulo nso maka ibi n’ime ya nke Onye Okike. N’ihi mmehie, mmadu kwesiri ibu ulo nso maka Chineke. Ebe ochichiri kpuchiri ya ma ihe ojoo meru ya, obi mmadu apukwaghi igosiputa ebube nke Onye Di Nso. Ma site n’igho mmadu nke Okpara Chineke, a mezuru nzube nke Eluigwe. Chineke na-ebikwa n’ime mmadu, ma site n’amara nzoputa, obi mmadu aghokwa ozọ ulo nso Ya. Chineke hoputara na ulo nso di na Jerusalem ga-abu ama na-adigide adigide banyere nnukwu akara aka ahụ e meghere mkpuruobi ọ bula. Ma ndi Juu aghotaghi ihe ulo ahụ, nke ha ji nganga di ukwu ele, putara. Ha enyefeghi onwe ha dika ulo nso di nso nye Mmuo Nso nke Chineke. Ogige ulo nso di na Jerusalem, nke juputara n’ogbaaghara nke azumahia na-adighi nso, nochiri anya n’eziokwu zuru oke ulo nso nke obi, nke onuno nke aguu anuahụ na echiche na-adighi nso meruru emeru.”

“N’isachapu ulo nso ahụ puo n’aka ndi na-azu ahia na ndi na-ere ahia nke uwa, Jizos kwusara ozi Ya nke isachapu obi puo n’ime mmeto nke mmehie,—site n’aguu uwa, aguu icho odimma onwe onye, na omume ojoo ndi na-emebi mkpuruobi. Malakai 3:1–3 ka e hotara.” The Desire of Ages, 161.

“Onye amuma ahụ siri, ‘Ahuru m mmuo ozi ozọ ka ọ na-esi n’eluigwe arida, nwere ike di ukwu; ebube ya wee mee ka uwa nwuo ihè. O wee tie mkpu n’ike site n’oke olu, si, Babilon ukwu adaala, adaala, ghokwara ebe obibi nke ndi mmuo ojoo’ (Mkpughe 18:1, 2). Nke a bu otu ozi ahụ nke e nyere site n’aka mmuo ozi nke abuo. Babilon adaala, ‘n’ihi na o mere ka mba niile nuo mmanya nke iwe nke ikwa iko ya’ (Mkpughe 14:8). Gini bu mmanya ahụ?—Ozizi ugha ya. O nyere uwa ubochi izu ike ugha n’onodu ubochi izu ike nke iwu nke anọ, ma kwughachikwara ugha ahụ Setan buru uzọ gwa Iv n’Iden—anwughi anwu ebumputa uwa nke mkpuruobi. O gbasasila otutu njehie ndi yiri nke a n’ebe di anya na nso, ‘na-akuzi di ka ozizi iwu ndi mmadu’ (Matiu 15:9).”

“Mgbe Jisọs malitere ozi Qha ya, O sachara Ulo Nso ahụ puo na mmebi nso nkwulu ya. N’etiti omume ikpeazu nke ozi ya bu nsacha nke abuo nke Ulo Nso ahụ. Ya mere, n’oru ikpeazu nke ido uwa aka na nti, a na-eme oku abuo puru iche nye uka di iche iche. Ozi nke mmuo ozi nke abuo bu, ‘Babilon adala, adala, obodo ukwu ahụ, n’ihi na o mere ka mba nile nu mmanya nke iwe nke ikwa iko ya’ (Mkpughe 14:8). Ma n’oke mkpu nke ozi mmuo ozi nke ato, a na-anu olu sitere n’elugwe na-asi, ‘Sitenu n’ime ya puta, ndi m, ka unu ghara ibu ndi na-eketa okè na mmehie ya, ka unu gharakwa inara n’ihe otiti ya. N’ihi na mmehie ya eruola ruo n’elugwe, Chineke echetakwala ajo omume ya’ (Mkpughe 18:4, 5).” Selected Messages, book 2, 118.